

Skatteutskottets betänkande 2025/26:SkU3

Kompletterande bestämmelser om flexiblare regler för utbetalning från pensionsförsäkring

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i inkomstskattelagen. Ändringarna innebär bl.a. att det införs ett antal undantag från villkoret om att utbetalningar från en pensionsförsäkring ska göras med samma eller med stigande belopp under de första fem utbetalningsåren (femårsregeln). Regeringen föreslår att pension får betalas ut med ett lägre belopp än det belopp som betalades ut vid den närmast föregående utbetalningen om sänkningen beror på ändringar av försäkringstekniska antaganden som tillämpas vid beräkningen av utbetalningens storlek, uttag av avgifter som följer av försäkringsavtalet eller ändringar av antalet utbetalningar per år. Förslagen gäller vid utbetalning av ålderspension och efterlevandepension från en pensionsförsäkring. Det lämnas även ett förslag som syftar till att likställa villkoren för fondförsäkringar och depåförsäkringar. Det innebär att det undantag från femårsregeln som finns för fondförsäkringar och som avser korrigeringar av utbetalningarna på grund av förändringar i fondandelarnas värde utvidgas till att också gälla depåförsäkringar.

Syftet med de föreslagna ändringarna är att den nyligen införda möjligheten till uppehåll med utbetalningarna från en pensionsförsäkring ska kunna genomföras i praktiken utan försämringar för försäkringstagarna.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Behandlade förslag

Proposition 2024/25:200 Kompletterande bestämmelser om flexiblare regler för utbetalning av pensionsförsäkring.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet4

 Ärendet och dess beredning.....4

 Bakgrund och gällande rätt.....4

Utskottets överväganden.....5

 Kompletterande bestämmelser om flexibla regler för utbetalning
 från pensionsförsäkring5

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag6

 Propositionen6

Bilaga 2

Regeringens lagförslag7

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Kompletterande bestämmelser om flexibla regler för utbetalning från pensionsförsäkring

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2024/25:200.

Stockholm den 4 november 2025

På skatteutskottets vägnar

Niklas Karlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Niklas Karlsson (S), Eric Westroth (SD), Borian Åberg (M), Marie Olsson (S), Marie Nicholson (M), Markus Wiechel (SD), Mathias Tegnér (S), Ilona Szatmári Waldau (V), Cecilia Engström (KD), Jimmy Ståhl (SD), Annika Hirvonen (MP), Anders Ekegren (L), Erik Hellsborn (SD), Crister Carlsson (M), Marcus Andersson (S) och Lena Bäckelin (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition Kompletterande bestämmelser om flexibla regler för utbetalning av pensionsförsäkring.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag återges i bilaga 2. Det har inte väckts några motioner i ärendet.

Bakgrund och gällande rätt

Ålderspension från en pensionsförsäkring kan betalas ut så länge den försäkrade lever (livsvarig ålderspension). Den kan också betalas ut under en viss tid (temporär ålderspension). Ålderspension som inte upphör före 65 års ålder måste betalas ut under minst fem år och under de första fem utbetalningsåren med samma eller stigande belopp vid varje utbetalningstillfälle (femårsregeln). Om pensionen ska upphöra vid 65 års ålder får den dock betalas ut under minst tre år. Syftet med förbudet mot att sänka utbetalningarna under den inledande femårsperioden är att pensionsutbetalningarna ska fördelas så att de tillgodoser ett varaktigt pensioneringsbehov och att avdrag inte ska kunna medges för en försäkring utan pensionssyfte som i praktiken fungerar som en kapitalförsäkring (jfr prop. 1950:93 s. 171, prop. 1975/76:31 s. 119 och prop. 1989/90:34 s. 57).

Reglerna om utbetalning av belopp från en pensionsförsäkring finns i 58 kap. 6 § 1 inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL.

Pensionsgruppen är en blocköverskridande arbetsgrupp som består av företrädare för samtliga riksdagspartier. Pensionsgruppens uppgift är att värna pensionsöverenskommelsen och att vårda pensionsreformen och dess grundläggande principer.

I oktober 2023 kom Pensionsgruppen överens om att genomföra en översyn med målet att öka flexibiliteten när det gäller uttag av tjänstepensionen. Den 13 juni 2024 lämnade regeringen en proposition till riksdagen med förslag om flexibla regler för utbetalning från pensionsförsäkringar och pensionssparkonton (prop. 2023/24:159). De ändrade reglerna trädde i kraft den 1 januari 2025.

Utskottets överväganden

Kompletterande bestämmelser om flexibla regler för utbetalning från pensionsförsäkring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lagändringar som bl.a. innebär att det införs ett antal undantag från villkoret om att utbetalningar från en pensionsförsäkring ska göras med samma eller med stigande belopp under de första fem utbetalningsåren (femårsregeln).

Propositionen

Regeringen föreslår att kompletterande bestämmelser införs för att åtgärda vissa utestående frågor som uppmärksammats i samband med den praktiska tillämpningen av de nya flexibla utbetalningsreglerna. Förslagen innebär att det införs ett antal undantag från villkoret om att utbetalningar från en pensionsförsäkring ska göras med samma eller med stigande belopp under de första fem utbetalningsåren (femårsregeln). Enligt förslagen får pension betalas ut med ett lägre belopp än det belopp som betalades ut vid den närmast föregående utbetalningen om sänkningen beror på ändringar av försäkrings- tekniska antaganden som tillämpas vid beräkningen av utbetalningens storlek, uttag av avgifter som följer av försäkringsavtalet eller ändringar av antalet utbetalningar per år. Förslagen gäller vid utbetalning av ålderspension och efterlevandepension från en pensionsförsäkring.

I propositionen lämnas även ett förslag som syftar till att likställa villkoren för fondförsäkringar och depåförsäkringar. Det innebär att det undantag från femårsregeln som finns för fondförsäkringar och som avser korrigeringar av utbetalningarna på grund av förändringar i fondandelarnas värde utvidgas till att också gälla depåförsäkringar.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser det angeläget att de nya flexibla utbetalningsreglerna kan genomföras i praktiken utan försämringar för försäkringstagarna.

Utskottet har inget att invända mot regeringens förslag och tillstyrker därmed propositionen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2024/25:200 Kompletterande bestämmelser om flexibla regler för utbetalning från pensionsförsäkring:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i
inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229)¹

dels att nuvarande 58 kap. 11 a § ska betecknas 58 kap. 11 b §,

dels att 58 kap. 1 a, 1 b, den nya 11 b och 15 §§ och rubriken närmast före 58 kap. 15 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 58 kap. 11 a och 14 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

58 kap.

1 a §

Sådana avtal om tjänstepension som avses i 28 kap. 2 § andra stycket ska

1. ingås med ett utländskt tjänstepensionsinstitut, och	
2. uppfylla de villkor som anges i fråga om pensionsförsäkring i	
– 5 och 6 §§ om gränsdragning,	
– 7 § om tjänstepensionsförsäkring,	
– 8 § och 9 § första och andra styckena om den försäkrade,	
– 10–14 §§ om ålders-, sjuk- och efterlevandepension,	– 10–14 a §§ om ålders-, sjuk- och efterlevandepension,
– 15 § om <i>fondförsäkring</i> , och	– 15 § om <i>försäkringar där försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade bär placeringsrisken</i> , och
– 16–16 b §§ om försäkringsavtalets utformning.	

Vad som avses med ett utländskt tjänstepensionsinstitut framgår av 39 kap. 13 a §.

1 b §

Vid tillämpningen av 1 a § ska

- tjänstepensionsinstitutet anses som försäkringsgivare,
- arbetsgivaren anses som försäkringstagare, och
- den anställde anses som försäkrad och förmånstagare.

I fråga om efterlevandepension enligt 13 och 14 §§ ska också den anställdes efterlevande anses som förmånstagare.

I fråga om efterlevandepension enligt 13–14 a §§ ska också den anställdes efterlevande anses som förmånstagare.

11 a §

Vad som sägs i 11 § hindrar inte att ålderspension betalas ut med ett lägre belopp än det belopp som betalades ut vid den närmast

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

föregående utbetalningen, om sänkningen beror på

1. ändringar av försäkrings- tekniska antaganden som tillämpas vid beräkningen av utbetalningens storlek,

2. uttag av avgifter som följer av försäkringsavtalet, eller

3. ändringar av antalet utbetalningar per år.

11 b §²

För sådan ålderspension enligt allmän pensionsplan som ska upphöra under den försäkrades livstid gäller, i stället för vad som sägs i 11 §, det som anges i planen. Vad som avses med allmän pensionsplan framgår av 20 §.

För sådan ålderspension enligt allmän pensionsplan som ska upphöra under den försäkrades livstid gäller, i stället för vad som sägs i 11 *och 11 a* §§, det som anges i planen. Vad som avses med allmän pensionsplan framgår av 20 §.

14 a §

Vad som sägs i 14 § hindrar inte att efterlevandepension betalas ut med ett lägre belopp än det belopp som betalades ut vid den närmast föregående utbetalningen, om sänkningen beror på

1. ändringar av försäkrings- tekniska antaganden som tillämpas vid beräkningen av utbetalningens storlek,

2. uttag av avgifter som följer av försäkringsavtalet, eller

3. ändringar av antalet utbetalningar per år.

Fondförsäkringar

För fondförsäkringar klass III enligt 2 kap. 12 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) eller 2 kap. 11 § lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag ska det vid

Försäkringar där försäkrings- tagarna eller andra ersättnings- berättigade bär placeringsrisken

15 §³

För pensionsförsäkringar där försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade bär placeringsrisken ska det vid bedömningen enligt 11, 11 a, 14

² Senaste lydelse av tidigare 11 a § 2024:974.

³ Senaste lydelse 2019:787.

bedömningen enligt 11 *och* 14 §§ av utbetalningarnas storlek under de första fem åren bortses från sådana förändringar av beloppen som beror på *fondandelarnas kursutveckling*.

och 14 a §§ av utbetalningarnas storlek under de första fem *utbetalningsåren* bortses från sådana förändringar av *de utbetalade* beloppen som beror på att värdet av tillgångarna i försäkringen har ändrats.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.